Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

17. prosinca 2015.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Uredba (EZ) br. 805/2004 – Europski nalog za izvršenje za nesporne tražbine – Uvjeti za potvrđivanje – Dužnikova prava – Preispitivanje odluke“

U predmetu C-300/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio hof van beroep te Antwerpen (Prizivni sud u Antwerpenu, Belgija), odlukom od 16. lipnja 2014., koju je Sud zaprimio 20. lipnja 2014., u postupku

Imtech Marine Belgium NV

protiv

Radio Hellenic SA,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen, predsjednik trećeg vijeća, u svojstvu predsjednika četvrtog vijeća, J. Malenovský, M. Safjan (izvjestitelj), A. Prechal i K. Jürimäe, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Cruz Villalón,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za belgijsku vladu, C. Pochet, J.-C. Halleux i L. Van den Broeck, u svojstvu agenata,

— za poljsku vladu, B. Majczyna, u svojstvu agenta,

— za portugalsku vladu, L. Inez Fernandes i E. Pedrosa, u svojstvu agenata,

— za Europsku komisiju, G. Wils i A.-M. Rouchaud-Joët, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 8. rujna 2015.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: nizozemski

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 19. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o uvođenju europskog naloga za izvršenje za nesporne tražbine (SL L 143, str. 15.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 172.).

2 Zahtjev je podnesen u okviru spora između Imtech Marinea Belgium NV (u daljnjem tekstu: Imtech Marine), sa sjedištem u Belgiji, i Radija Hellenic SA (u daljnjem tekstu: Radio Hellenic), sa sjedištem u Grčkoj, u vezi s prijedlogom za potvrđivanje presude donesene zbog ogluhe, a koja se odnosi na tražbinu koja proizlazi iz ugovorne kazne i zateznih kamata kao europskog naloga u smislu Uredbe br. 805/2004.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba (EZ) br. 44/2001

3 Članak 34. točka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršavanju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim predmetima (SL 2001., L 12, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.) određuje da se sudska odluka ne priznaje „ako je donesena u odnosu na tuženika koji se nije odazvao na poziv suda, a nije mu bilo pravovremeno uručeno pismeno o pokretanju postupka ili istovjetno pismeno na način koji bi mu omogućio da pripremi svoju obranu, osim ako tuženik nije započeo postupak za pobijanje sudske odluke, a mogao je to učiniti“.

Uredba br. 805/2004

4 U skladu s uvodnim izjavama 10. do 14., 18. i 19. Uredbe br. 805/2004:

„(10) Ako je sud u nekoj državi članici donio sudsku odluku o nespornoj tražbini u odsutnosti dužnika tijekom postupka, ukidanje svih provjera u državi članici izvršenja neizostavno je povezano s postojanjem dovoljnih jamstava da su poštovana prava na očitovanje.

(11) Ova Uredba nastoji promicati temeljna prava i uzima u obzir načela priznata u Povelji Europske unije o temeljnim pravima [u daljnjem tekstu: Povelja]. Posebno se nastoji osigurati puno poštovanje prava na pošteno suđenje, kao što je utvrđeno u članku 47. Povelje.

(12) Trebalo bi postaviti minimalne norme za postupke koji završavaju s donošenjem sudske odluke, kako bi se osiguralo da dužnik bude obaviješten o postupanju suda protiv njega, o uvjetima za njegovo aktivno sudjelovanje u postupku kako bi osporio tražbinu i o posljedicama njegova nesudjelovanja, pravodobno i na način koji mu omogućuje da pripremi svoje očitovanje.

(13) Zbog razlika između država članica s obzirom na pravila građanskog postupka, a posebno ona koja uređuju dostavu pismena, potrebno je propisati određene i detaljne definicije tih minimalnih normi. Nijedan način dostave koji se temelji na pravnoj fikciji o ispunjavanju tih minimalnih normi ne može se smatrati dostatnim za potvrđivanje sudske odluke kao europskog naloga za izvršenje.

(14) Sve načine dostave popisane u člancima 13. i 14. obilježava bilo potpuna sigurnost (članak 13.), bilo vrlo visok stupanj vjerojatnosti (članak 14.) da je pismeno koje se dostavlja stiglo do primatelja. U ovome drugome slučaju, sudska odluka bi trebala biti potvrđena kao europski nalog za izvršenje samo ako država članica podrijetla ima uspostavljen odgovarajući mehanizam koji dužniku omogućuje predlaganje ispitivanja sudske odluke, u skladu s uvjetima iz članka 19. u onim posebnim slučajevima u kojima, unatoč sukladnosti s odredbama članka 14., pismeno nije stiglo do primatelja.

[…]

(18) Uzajamno povjerenje u pravosuđe država članica opravdava ocjenu suda jedne države članice da su svi uvjeti za potvrđivanje europskog naloga za izvršenje ispunjeni, što omogućuje izvršenje sudske odluke u svim ostalim državama članicama bez sudske provjere ispravne primjene minimalnih postupovnih normi u državi članici u kojoj se sudska odluka izvršava.

(19) Ova Uredba ne podrazumijeva obvezu država članica da prilagode svoje nacionalno zakonodavstvo minimalnim postupovnim normama koje ona sadrži. Ona je poticaj u tom smjeru, omogućujući učinkovitiju i bržu izvršivost sudskih odluka u drugim državama članicama samo ako su ispunjene te minimalne norme.“

5 Članak 6. te uredbe, pod naslovom „Uvjeti za potvrđivanje europskog naloga za izvršenje“, u stavku 1. određuje:

„Sudska odluka o nespornoj tražbini, donesena u državi članici, potvrđuje se kao europski nalog za izvršenje na prijedlog za potvrđivanje, upućen u bilo koje doba sudu podrijetla, ako:

(a) je sudska odluka izvršiva u državi članici podrijetla; i

(b) sudska odluka nije u sukobu s pravilima o nadležnosti iz odjeljaka 3. i 6. poglavlja II. Uredbe (EZ) br. 44/2001; i

(c) sudski postupak u državi članici podrijetla zadovoljava uvjete iz poglavlja III., kada je tražbina nesporna u smislu odredaba članka 3. stavka 1. točaka (b) ili (c); i

(d) je sudska odluka donesena u državi članici stalnog boravišta dužnika u smislu odredaba članka 59. Uredbe (EZ) br. 44/2001, u slučajevima u kojima:

— je tražbina nesporna u smislu odredaba članka 3. stavka 1. točaka (b) ili (c), i

— se odnosi na ugovor koji je sklopila osoba, potrošač, za potrebe koje se mogu smatrati izvan opsega njegova poslovanja ili zanimanja, i

— je dužnik potrošač.“

6 Članak 9. Uredbe br. 805/2004, naslovljen „Izdavanje potvrde europskog naloga za izvršenje“, glasi kako slijedi:

„1. Potvrda europskog naloga za izvršenje izdaje se u obliku standardnog obrasca iz Priloga I.

2. Potvrda europskog naloga za izvršenje izdaje se na jeziku na kojemu je sastavljena sudska odluka.“

7 Članak 10. Uredbe br. 805/2004, pod naslovom „Ispravak ili povlačenje potvrde europskog naloga za izvršenje“, navodi:

„1. Potvrda europskog naloga za izvršenje se, na prijedlog upućen sudu podrijetla

(a) ispravlja ako, zbog materijalne pogreške, postoji razlika između sudske odluke i potvrde;

(b) povlači ako je očito da je izdana pogreškom, s obzirom na uvjete propisane ovom Uredbom.

2. Pravo države članice podrijetla primjenjuje se na ispravljanje ili povlačenje potvrde europskog naloga za izvršenje.

3. Prijedlog za ispravak ili povlačenje potvrde europskog naloga za izvršenje podnosi se na standardnom obrascu iz Priloga VI.

4. Nije dopušteno ulaganje žalbe protiv izdavanja potvrde europskog rješenja o ovrsi.“

8 Članak 13. spomenute uredbe naslovljen je „Dostava dužniku s dokazom o primitku“ te predviđa:

„1. Podnesak kojim se pokreće sudski postupak ili ekvivalentno pismeno može biti dostavljeno dužniku na jedan od sljedećih načina:

(a) osobna dostava s potvrdom o primitku koja sadrži i datum primitka, a koju potpisuje dužnik;

(b) osobna dostava potvrđena dokumentom koji potpisuje ovlaštena osoba koja je obavila dostavu, u kojoj se navodi da je dužnik pismeno primio ili odbio primiti bez pravnog opravdanja, uz datum dostave;

(c) dostava poštom s potvrdom o primitku, koja sadrži i datum primitka, koju potpisuje i vraća dužnik;

(d) dostava elektroničkim sredstvima kao što su telefaks ili elektronička pošta, s potvrdom o primitku uključujući datum primitka, koju potpisuje i vraća dužnik.

2. Svi pozivi na ročište mogu se dužniku dostaviti u skladu sa stavkom 1. ili usmenim putem, tijekom prethodnog ročišta o istoj tražbini, što se upisuje u zapisnik s tog ročišta.

9 U skladu s člankom 14. Uredbe br. 805/2004, pod naslovom „Dostava dužniku bez dokaza o primitku“:

„1. Dostava podneska kojim se pokreće sudski postupak ili ekvivalentnog pismena i bilo kakvog poziva na ročište dužniku može se obaviti i na jedan od sljedećih načina:

(a) osobna dostava na osobnoj adresi dužnika osobama koje žive u istome kućanstvu kao i dužnik ili su tamo zaposlene;

(b) u slučaju samozaposlenog dužnika ili pravne osobe, osobna dostava u poslovnim prostorijama dužnika, osobama koje dužnik zapošljava;

(c) ostavljanjem pismena u dužnikovom poštanskom sandučiću;

(d) ostavljanjem pismena u poštanskom uredu ili kod nadležnih javnih tijela uz ostavljanje pisane obavijesti o pismenu u dužnikovom poštanskom sandučiću, pod uvjetom da se u pisanoj obavijesti jasno navodi vrsta pismena kao sudskog pismena, ili pravni učinci te obavijesti kao obavljene dostave pismena zbog koje počinju teći rokovi;

(e) dostava poštom, bez dokaza u smislu odredaba stavka 3., ako dužnik ima adresu u državi članici podrijetla;

(f) elektroničkim putem, uz automatsku potvrdu uručivanja, pod uvjetom da je dužnik unaprijed izričito pristao na ovakav način dostave.

2. U smislu ove Uredbe, dostava u skladu sa stavkom 1. nije dopuštena ako sa sigurnošću nije utvrđena adresa dužnika.

3. Dostava u skladu sa stavkom 1. točkama (a) do (d) potvrđuje se:

(a) dokumentom koji potpisuje ovlaštena osoba koja je obavila dostavu uz navođenje:

i. načina dostave koji je korišten;

ii. datuma dostave; i

iii. ako je pismeno dostavljeno osobi koja nije dužnik, imena te osobe i njezine veze s dužnikom;

ili

(b) potvrdom o primitku od strane osobe kojoj je pismeno uručeno, u smislu stavka 1. točaka (a) i (b).“

10 Članak 19. iste uredbe, naslovljen „Minimalne norme za preispitivanje u posebnim slučajevima“, propisuje kako slijedi:

„1. Nastavno na članke 13. do 18., sudska odluka može biti potvrđena kao europski nalog za izvršenje samo ako dužnik ima pravo, u skladu s pravom države članice podrijetla, zatražiti preispitivanje sudske odluke ako:

(a) i. je podnesak kojim se pokreće sudski postupak ili ekvivalentno pismeno ili, ako je primjenjivo, poziv na ročište, dostavljen na jedan od načina predviđenih u članku 14.; i

ii. dostava nije obavljena pravodobno na način da mu omogući pripremu očitovanja, bez njegove krivnje;

ili

(b) je dužnik bio spriječen osporiti tražbinu zbog više sile, ili zbog izvanrednih okolnosti, bez njegove krivnje,

pod uvjetom da je, u bilo kojem od ovih slučajeva, djelovao odmah.

2. Ovaj članak ničime ne dovodi u pitanje mogućnost država članica da omoguće preispitivanje sudske odluke pod blažim uvjetima od onih koji su spomenuti u stavku 1.“

11 Članak 21. Uredbe br. 805/2004, pod naslovom „Odbijanje izvršenja“, određuje:

„1. Na prijedlog dužnika, nadležni sud države članice izvršenja odbit će izvršenje ako je sudska odluka, potvrđena kao europski nalog za izvršenje, u suprotnosti s ranijom sudskom odlukom donesenom u bilo kojoj državi članici ili trećoj zemlji, pod uvjetom da:

(a) je ranija sudska odluka donesena o istom predmetu spora između istih stranaka; i

(b) je ranija sudska odluka donesena u državi članici izvršenja ili ako ispunjava uvjete potrebne za njezino priznavanje u državi članici izvršenja;

(c) suprotnost nije bila i nije mogla biti uvažena kao prigovor u sudskome postupku u državi članici podrijetla.

2. Ni pod kojim uvjetima sudska odluka ili njezina potvrda kao europskog naloga za izvršenje ne može biti predmet preispitivanja merituma u državi članici izvršenja.“

12 U skladu s člankom 30. spomenute presude, naslovljenim „Obavijesti o korištenju pravnih lijekova, jezicima i tijelima“:

„1. Države članice Komisiju obavještavaju o:

(a) postupcima za ispravak i povlačenje iz članka 10. stavka 2. i o preispitivanju iz članka 19. stavka 1.;

[…]“

Belgijsko pravo

13 U skladu s člankom 50. Zakonika o sudovima:

„Prekluzivni rokovi se ne mogu ni skratiti ni produljiti, čak ni uz pristanak stranaka, osim ako je gubitak prava obuhvaćen zakonski predviđenim pretpostavkama.

Međutim, ako rok za žalbu ili prigovor predviđen u člancima 1048. i 1051. te 1253. quater c) i d) počne teći i istekne tijekom sudskih praznika, produljuje se do petnaestog dana nove sudske godine“.

14 Članak 55. tog zakonika određuje:

„Kada zakon predviđa da u pogledu stranke koja nema ni boravište, ni prebivalište ni prijavljeno boravište u Belgiji valja produljiti rokove koji su joj propisani, to produljenje iznosi:

1° petnaest dana, kada stranka boravi u susjednoj zemlji ili Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije [i Sjeverne Irske];

2° trideset dana kada boravi u drugoj europskoj zemlji;

3° osamdeset dana kada boravi u drugoj zemlji svijeta;“.

15 Članak 860. navedenog zakonika navodi:

„Bez obzira na to kakva je formalnost izostavljena ili pogrešno ispunjena, nijedan postupovni akt ne može biti proglašen ništavim ako ništavost nije zakonom propisana.

Rokovi predviđeni za podnošenje žalbe prekluzivni su.

Drugi rokovi prekluzivni su samo ako je to predviđeno zakonom.“

16 U skladu s člankom 1047. istog zakonika:

„Svaku presudu zbog ogluhe može se opozvati, osim u slučaju zakonski predviđenih iznimaka.

[…]“

17 Članak 1048. Zakonika o sudovima predviđa:

„Osim ako obvezujućim nadnacionalnim i međunarodnopravnim odredbama nisu predviđeni rokovi, rok za opoziv je mjesec dana od dostave presude ili obavijesti o njoj učinjene u skladu s člankom 792. stavcima 2. i 3.

Kada osoba koja se nije odazvala nema ni boravište, ni prebivalište ni prijavljeno boravište u Belgiji, rok za opoziv produljuje se u skladu s člankom 55.“

18 Članak 1051. Zakonika o sudovima određuje:

„Osim ako obvezujućim nadnacionalnim i međunarodnopravnim odredbama nisu predviđeni rokovi, rok za podnošenje žalbe je mjesec dana od dostave presude ili obavijesti o njoj učinjene u skladu s člankom 792. stavcima 2. i 3.

Taj rok također teče od dana te dostave u pogledu stranke kojoj je presuda dostavljena.

Kada neka od stranaka kojoj je presuda ili tužba dostavljena u Belgiji nema ni boravište, ni prebivalište ni prijavljeno boravište, rok za žalbu produljuje se u skladu s člankom 55.“

[…]“

Glavni postupak i prethodna pitanja

19 Imtech Marine je Radiju Hellenic pružio različite usluge, koji mu je zbog toga dugovao iznos od 23.506,99 eura. Prema općim uvjetima Imtech Marinea, u slučaju neplaćanja primjenjuje se ugovorna kazna od 10% i zatezne kamate po godišnjoj stopi od 12%.

20 Unatoč nekoliko pisama opomene, Radio Hellenic nije ispunio svoje obveze plaćanja.

21 Dopisom dostavljenim 25. ožujka 2013. Imtech Marine je od rechtbanka van koophandel te Antwerpen (Trgovački sud u Antwerpenu, Belgija) zatražio da Radiju Hellenic naloži plaćanje dugovanih iznosa i da se presuda kojom se to nalaže potvrdi kao europski nalog za izvršenje na osnovi Uredbe br. 805/2004. Taj je sud presudom od 5. lipnja 2013. odlučio da je taj zahtjev dopušten i djelomično osnovan. Radiju Hellenic je presudom zbog ogluhe naloženo plaćanje iznosa od 23.506,99 eura, uvećano za ugovornu kaznu od 10% i zatezne kamate. Međutim, spomenuti je sud zaključio da tu presudu ne može potvrditi kao europski nalog za izvršenje zato što ne postoji prikladno nacionalno zakonodavstvo.

22 Imtech Marine je 3. rujna 2013. sudu koji je uputio zahtjev podnio žalbu na spomenutu presudu. U svojoj žalbi je zatražio da se presuda koju treba donijeti potvrdi kao europski nalog za izvršenje u smislu Uredbe br. 805/2004.

23 Sud koji je uputio zahtjev ističe da treba raspraviti upravo o pitanju je li belgijsko pravo u skladu sa zahtjevima članka 19. Uredbe br. 805/2004 kao i ovlastima suca odnosno tajnika u pogledu potvrđivanja presude kao europskog naloga za izvršenje. Smatra da propust nacionalnog zakonodavca stvara pravnu nesigurnost za stranku. Unatoč izravnom učinku spomenute uredbe, pokazuje se da belgijski sudovi nisu baš otvoreni za takva potvrđivanja.

24 Točnije, sud koji je uputio zahtjev tvrdi da, kada je riječ o postupku preispitivanja iz članka 19. stavka 1. Uredbe br. 805/2004, rok za žalbu protiv presude zbog ogluhe, u belgijskom pravu, može isteći prije nego što ju je dužnik bio u mogućnosti podnijeti.

25 U tim je okolnostima hof van beroep te Antwerpen (Prizivni sud u Antwerpenu, Belgija) odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Postoji li povreda članka 288. UFEU-a ako se Uredba br. 805/2004 ne primjenjuje izravno jer

— belgijski zakonodavac tu uredbu nije prenio u belgijsko pravo i

— belgijski zakonodavac u belgijsko pravo – iako ono propisuje mogućnost prigovora i žalbe – nije uveo postupak preispitivanja?

2. U slučaju negativnog odgovora na pitanje pod 1.: s obzirom na to da uredba ima izravan učinak, što treba razumjeti pod ‚preispitivanjem odluke' u smislu članka 19. stavka 1. Uredbe br. 805/2004? Mora li postupak preispitivanja biti propisan samo ako je dostava ili obavijest o pozivu/podnesku kojim se pokreće postupak obavljena u skladu s člankom 14. Uredbe br. 805/2004, tj. bez dokaza o primitku? Ne pruža li belgijsko pravo prigovorom u skladu s člancima 1047. i sljedećima belgijskog Zakonika o sudovima i žalbom u skladu s člancima 1050. i sljedećima tog zakonika dovoljna jamstva za ispunjavanje kriterijâ ‚postupka preispitivanja' u skladu s člankom 19. stavkom 1. prethodno navedene uredbe?

3. Pruža li članak 50. belgijskog Zakonika o sudovima prema kojem rokovi zastare iz članka 860. stavka 2. i članaka 55. i 1048. istog zakonika u slučajevima više sile ili zbog izvanrednih okolnosti koje dotični dužnik nije skrivio mogu biti produljeni dovoljnu zaštitu u smislu članka 19. stavka 1. točke (b) Uredbe br. 805/2004?

4. Je li potvrda o tome da se neki akt smatra europskim nalogom za izvršenje za nesporne tražbine sudska odluka koja mora biti zatražena pismenim podneskom kojim se pokreće postupak? Ako da: mora li sudac potvrditi odluku kao europski nalog i mora li tajnik suda dostaviti potvrdu o europskom nalogu za izvršenje?

Ako ne: može li potvrđivanje odluke kao europskoga naloga za izvršenje biti zadaća tajnika suda?

5. Ako potvrda nekog akta kao europskog naloga za izvršenje nije sudska odluka: može li podnositelj prijedloga koji europski nalog za izvršenje nije zatražio pisanim podneskom kojim se pokreće postupak – zatražiti od tajnika da potvrdi odluku kao europski nalog za izvršenje naknadno, tj. nakon što je odluka postala konačna?"

26 Sudu koji je uputio zahtjev 7. kolovoza 2014. poslan je zahtjev za informacije, na koji je on odgovorio 16. listopada 2014.

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

27 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti želi znati treba li članak 19. Uredbe br. 805/2004 u vezi s člankom 288. UFEU-a tumačiti na način da državama članicama nameće da u svoje nacionalno pravo uvedu postupak preispitivanja kao što je onaj predviđen spomenutim člankom 19.

28 Članak 19. spomenute uredbe određuje da odluka može biti potvrđena kao europski nalog za izvršenje samo ako dužnik ima pravo, na temelju prava države članice podrijetla, zatražiti preispitivanje odluke o kojoj je riječ. Prema uvodnoj izjavi 19. Uredbe br. 805/2004, ona ne nameće državama članicama obvezu da prilagode svoje nacionalno zakonodavstvo minimalnim postupovnim normama koje ona sadrži, a stoga niti da uvedu posebni postupak preispitivanja u smislu spomenutog članka 19.

29 Jedina posljedica nepostojanja postupka preispitivanja je, kao što to predviđa i sam članak 19. Uredbe br. 805/2004, nemogućnost potvrđivanja neke odluke kao europskog naloga za izvršenje u uvjetima koje potonji predviđa.

30 U tim okolnostima i neovisno o obvezi obavještavanja Komisije, na temelju članka 30. stavka 1. točke (a) spomenute uredbe, o eventualnom postupku preispitivanja koji bi u tom slučaju postojao u nacionalnom pravu, država članica koja bi, u skladu s odredbama iste uredbe, odlučila ne prilagoditi svoje zakonodavstvo ne bi kršila članak 288. UFEU-a.

31 Stoga na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 19. Uredbe br. 805/2004 u vezi s člankom 288. UFEU-a treba tumačiti na način da državama članicama ne nameće da u svoje nacionalno pravo uvedu postupak preispitivanja kao što je onaj predviđen spomenutim člankom 19.

Drugo i treće pitanje

32 Svojim drugim i trećim pitanjem, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti želi znati čime članak 19. stavak 1. Uredbe br. 805/2004 uvjetuje to da se neka odluka zbog ogluhe potvrdi kao europski nalog za izvršenje.

33 Članak 19. stavak 1. Uredbe br. 805/2004 predviđa da, u slučajevima predviđenima stavkom 1. točkama (a) i (b) tog članka, sudska odluka može biti potvrđena kao europski nalog za izvršenje samo ako dužnik ima pravo, u skladu s pravom države članice podrijetla, zatražiti preispitivanje sudske odluke o kojoj je riječ.

34 Slučaj predviđen člankom 19. stavkom 1. točkom (a) Uredbe br. 805/2004 jest onaj u kojem je podnesak kojim se pokreće sudski postupak ili ekvivalentno pismeno dužniku dostavljeno ili je on o njemu obaviješten na jedan od načina predviđenih u članku 14. te uredbe, pri čemu dostava ili obavijest nisu međutim izvršeni u roku koji mu omogućuje da pripremi svoju obranu, bez njegove krivnje.

35 U članak 19. stavak 1. točku (b) Uredbe br. 805/2004 ulazi i slučaj kada je dužnik bio spriječen osporiti tražbinu zbog više sile ili zbog izvanrednih okolnosti, bez njegove krivnje. Taj se slučaj također može odnositi na situaciju kada i dalje postoji spriječenost u fazi u kojoj je počeo teći rok za podnošenje žalbe protiv sudske odluke.

36 Premda je moguće da su države članice u svoje nacionalno pravo uvele poseban postupak preispitivanja odluka koji se odnosi na slučajeve iz članka 19. stavka 1. točaka (a) i (b) Uredbe br. 805/2004, ipak nije isključeno da su postupci koji su u državi članici postojali prije stupanja na snagu te uredbe omogućavali dužniku da zatraži takvo preispitivanje. Bez obzira na obvezu država članica da u skladu s člankom 30. stavkom 1. točkom (a) spomenute uredbe obavijeste Komisiju o predmetnim postupcima, obvezujući karakter, na temelju članka 288. UFEU-a, svih elemenata te iste uredbe nosi sa sobom obvezu suca kojemu je podnesen prijedlog za potvrđivanje da ispita je li ispunjen uvjet koji je u tom pogledu predviđen člankom 19. stavkom 1. iste uredbe, to jest dopušta li nacionalno pravo uistinu i bez iznimke zahtijevanje preispitivanja odluke o kojoj je u spomenutim slučajevima riječ.

37 Kao što je nezavisni odvjetnik utvrdio u točki 24. svojeg mišljenja, može biti riječ o pravnim sredstvima koja dovoljno poštuju dužnikovo pravo na obranu i pravo na pošteno suđenje iz uvodnih izjava 10. i 11. Uredbe br. 805/2004, zato što pravo Unije ne uređuje postupak preispitivanja i zato što Uredba br. 805/2004 izričito upućuje na zakonodavstvo države članice podrijetla.

38 Kako bi se poštovalo spomenuta prava na obranu i pravičan sudski postupak zajamčena člankom 47. stavkom 2. Povelje, valja zahtijevati da pravna sredstva o kojima je riječ moraju, kao prvo, omogućiti potpuno preispitivanje sudske odluke, i s činjenične i s pravne strane, da bi bila riječ o postupku preispitivanja u smislu članka 19. stavka 1. Uredbe br. 805/2004, tumačenog u vezi s njezinom uvodnom izjavom 14.

39 Kao drugo, spomenuta pravna sredstva moraju omogućiti dužniku koji se poziva na neki od slučajeva predviđenih člankom 19. stavkom 1. točkama (a) i (b) te uredbe da zatraži takvo preispitivanje i izvan uobičajenih rokova predviđenih nacionalnim pravom za podnošenje prigovora ili žalbe na sudsku odluku. To je osobito slučaj ako nacionalno pravo predviđa mogućnost produljenja tih rokova, zbog čega oni ponovno teku najranije počevši od dana kada je dužnik uistinu imao mogućnost upoznati se sa sadržajem odluke ili podnijeti žalbu.

40 Kako bi se osobito ispunilo zahtjeve iz članka 19. stavka 1. točke (b) Uredbe br. 805/2004, nacionalno pravo treba omogućiti takvo produljenje rokova za žalbu i za slučaj više sile i za slučaj izvanrednih okolnosti koje ne ovise o volji dužnika i do kojih je došlo bez njegove krivnje, s obzirom na to da se tom odredbom pravi razlika između tih dvaju pojmova.

41 Informacije koje je dostavio sud koji je uputio zahtjev navode da belgijski pravni poredak uglavnom predviđa dva pravna sredstva kojima se može osporiti odluka u predmetu kao što je onaj o kojemu je ovdje riječ, odnosno prigovor, posebno osmišljen za osporavanje presuda zbog ogluhe, previđen člancima 1047. i sljedećima Zakonika o sudovima te žalbu, predviđenu člancima 1050. i sljedećima Zakonika o sudovima. Na sudu koji je uputio zahtjev, koji je jedini nadležan tumačiti odredbe svojeg nacionalnog prava, jest da donese zaključke na temelju tumačenja članka 19. stavka 1. Uredbe br. 805/2004 danog u točkama 38. do 40. ove presude i da odredi ispunjava li nacionalno zakonodavstvo minimalne postupovne uvjete koje utvrđuje ta odredba. U takvom slučaju, i ako su ispunjeni svi drugi uvjeti koji se u tu svrhu zahtijevaju, na tom je sudu da potvrdi tu odluku.

42 S obzirom na prethodno navedeno, na drugo i treće prethodno pitanje valja odgovoriti da članak 19. stavak 1. Uredbe br. 805/2004 treba tumačiti na način da, kako bi se odluka donesena zbog ogluhe potvrdila kao europski nalog za izvršavanje, sudac kojemu je podnesen takav prijedlog treba osigurati da njegovo nacionalno pravo uistinu i bez iznimke u dva slučaja predviđena tom odredbom dopušta potpuno preispitivanje takve odluke, i s činjenične i s pravne strane, te da dopušta produljenje rokova za podnošenje žalbe protiv odluke koja se odnosi na nespornu tražbinu, ne samo u slučaju više sile već i kada su druge izvanredne okolnosti, neovisno o dužnikovoj volji, spriječile potonjeg da osporava predmetnu tražbinu.

Četvrto i peto pitanje

43 Svojim četvrtim i petim pitanjem, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti želi znati treba li članak 6. Uredbe br. 805/2004 tumačiti na način da je potvrđivanje sudske odluke kao europskog naloga za izvršenje sudska isprava i da je stoga donosi samo sud kojemu se za to podnosi prijedlog u podnesku kojim se pokreće sudski postupak.

44 Članak 6. stavak 1. Uredbe br. 805/2004 određuje da prijedlog za potvrđivanje neke sudske odluke koja se odnosi na nespornu tražbinu kao europskog naloga za izvršenje treba uputiti sudu podrijetla a da pritom ne pojašnjava tko je unutar tog suda nadležan izdati takvu potvrdu.

45 Imajući to na umu, s obzirom na strukturu Uredbe br. 805/2004 moguće je razlikovati samo potvrđivanje neke sudske odluke kao europskog naloga za izvršenje i službenu potvrdu europskog naloga za izvršenje predviđenu u članku 9. spomenute uredbe. Kao što je nezavisni odvjetnik utvrdio u točki 52. svojeg mišljenja, ta službena isprava koja se izdaje nakon donošenja odluke kojom se neka isprava potvrđuje kao europski nalog za izvršenje nije nužno isprava koju izdaje sudac, već se to može povjeriti tajniku.

46 Suprotno tomu, samo potvrđivanje zahtijeva sudsko ispitivanje uvjeta predviđenih Uredbom br. 805/2004.

47 Naime, pravne ocjene suca neophodne su u slučaju kada postoje sumnje o tome jesu li poštovane minimalne norme kojima se jamči poštovanje dužnikova prava na obranu i prava na pravičan sudski postupak, za pravilnu ocjenu nacionalnih pravnih sredstava u skladu s točkama 38. do 40. ove presude. Nadalje, samo će sud u smislu članka 267. UFEU-a moći putem zahtjeva za prethodnu odluku Sudu jamčiti da se minimalne norme utvrđene Uredbom br. 805/2004 tumače i primjenjuju ujednačeno u Uniji.

48 Što se tiče pitanja treba li potvrđivanje neke sudske odluke kao europskog naloga za izvršenje biti zatraženo podneskom kojim se pokreće sudski postupak, članak 6. Uredbe br. 805/2004 određuje da se sudska odluka o nespornoj tražbini, donesena u državi članici, potvrđuje kao europski nalog za izvršenje na prijedlog za potvrđivanje, upućen u bilo koje doba sudu podrijetla.

49 Usto, kao što je nezavisni odvjetnik utvrdio u točki 56. svojeg mišljenja, zahtijevati da se prijedlog za potvrđivanje u svakom slučaju podnosi putem podneska kojim se pokreće sudski postupak bilo bi nelogično zato što u toj fazi nije moguće znati hoće li tražbina biti osporavana ili ne, a time ni hoće li se odlukom koja će biti donesena nakon zatvaranja tog postupka poštovati uvjeti nužni da bi se potvrdila kao europski nalog za izvršenje.

50 S obzirom na prethodno navedeno, na četvrto i peto pitanje valja odgovoriti da članak 6. Uredbe br. 805/2004 treba tumačiti na način da odluku o tome hoće li se sudska odluka potvrditi kao europski nalog za izvršenje, a koja se može donijeti u bilo koje doba, može donijeti samo sudac.

Troškovi

51 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

1. **Članak 19. Uredbe br. 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o uvođenju europskog naloga za izvršenje za nesporne tražbine, u vezi s člankom 288. UFEU-a, treba tumačiti na način da državama članicama ne nameće da u svoje nacionalno pravo uvedu postupak preispitivanja kao što je onaj predviđen spomenutim člankom 19.**

2. **Članak 19. stavak 1. Uredbe br. 805/2004 treba tumačiti na način da, kako bi se odluka donesena zbog ogluhe potvrdila kao europski nalog za izvršavanje, sudac kojemu je podnesen takav prijedlog treba osigurati da njegovo nacionalno pravo uistinu i bez iznimke u dva slučaja predviđena tom odredbom dopušta potpuno preispitivanje takve odluke, i s činjenične i s pravne strane, te da dopušta produljiti rokove za podnošenje žalbe protiv odluke koja se odnosi na nespornu tražbinu, ne samo u slučaju više sile već i kada su druge izvanredne okolnosti, neovisno o dužnikovoj volji, spriječile potonjeg da osporava predmetnu tražbinu.**

3. Članak 6. Uredbe br. 805/2004 treba tumačiti na način da odluku o tome hoće li se sudska odluka potvrditi kao europski nalog za izvršenje, a koja se može donijeti u bilo koje doba, može donijeti samo sudac.

Potpisi